

EVROPSKÁ OBRANA

Listopad 2023

EU A BEZPEČNOST

- Evropská integrace měla svou výraznou bezpečnostní dimenzi
- Bezpečnost součástí suverenity – těžké integrovat
- Bez bezpečnosti nebude nikdy evropská integrace dokončená
- Dnes Rusko jako bezpečnostní problém

EVROPA PO STUDENÉ VÁLCE

- Během SV NATO odstranilo bezpečnostní autonomii Evropy
- EU není silný bezpečnostní aktér
- Region Evropy před válkou na Ukrajině nebyl tak důležitý, USA se obracejí do jiných regionů
- Role ZEU?

EU A NATO

- NATO tvoří základ evropské obrany i po studené válce
- Armády států EU – statické, masová mobilizace, artilérie a tanky
- US army – mobilita, schopnost fungovat na dálku, sofistikovaná armáda, super zbraně
- EU trpí „capabilities gap“
- Spor o vznik samostatného operačního centra pro Evropu

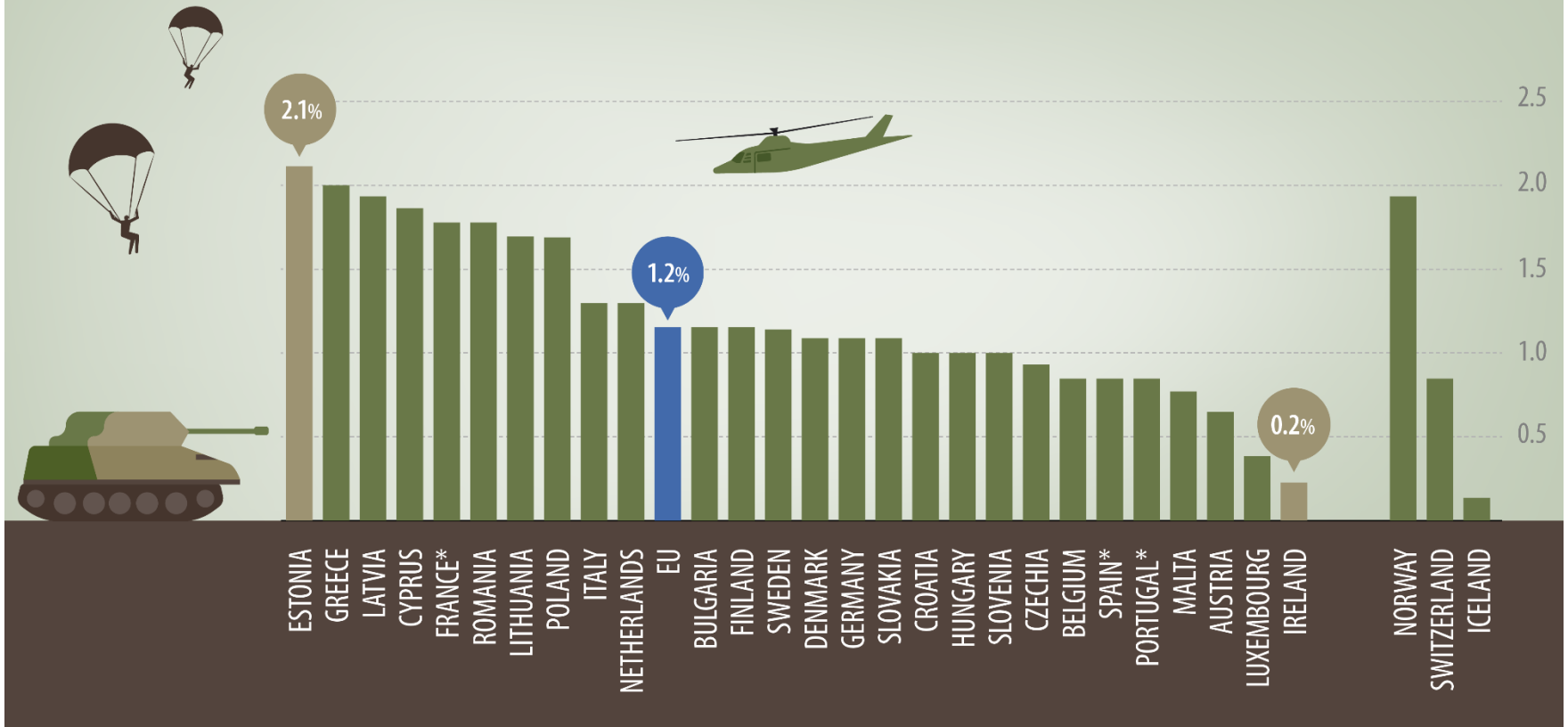

2%

- Dlouhodobá snaha USA, aby členské státy NATO utrácely za obranu alespoň 2 procenta HDP
- Nedaří se, evropský průměr v roce 2019 okolo 1,2%, což je méně než ve 2001 (1,4%)
- Trump v roce 2020 vyhrožoval stažením třetiny amerických vojáků z Německa (je jich tam 38.000)
- Dnes v souvislosti s konfliktem plány na navyšování obranných rozpočtů, někde masivně – Polsko v roce 2023 plánuje přes 3% - nárůst přes 50 procent

General government expenditure on defence (% of GDP, 2019)

* Provisional data

ZALOŽENÍ SBOP

- Reakce na neschopnost řešit Balkán
- Reakce na absenci jiných než diplomatických nástrojů k řešení krizí

PETERSBERGSKÉ ÚKOLY

- 1992
- Zodpovědnost EU ve světě
- Humanitární
- Budování míru
- Řízení krizí

PŘEDSTAVY O EVROPSKÉ OBRANĚ

- Summit v Saint Malo 1998 – Blair – EU potřebuje vlastní kapacity
- Berlin Plus 2003 – jak využívat prostředky NATO

HELSINKI HEADLINE GOALS

- Na summitu v Helsinkách 1999 konkretizována podoba EBOP
- Stanoveno pro rok 2003
- Síly rychlé reakce o velikosti 50-60 tisíc, vyslatelné do 60 dnů a udržitelné po jeden rok

AKTÉŘI OBRANNÉ POLITIKY

- Hlavním aktérem Rada pro vnější vztahy
- Důležitá role COPS, který zajišťuje pravidelný kontakt (většinou 2x týdně)
- Vojenskou odbornost zajišťuje Vojenský výbor evropské unie složený z náčelníků generálních štábů
- Výbor pro civilní aspekty řešení krizí

EVROPSKÁ OBRANNÁ AGENTURA

- Vznik 2006
- Rozvoj obranného potenciálu
- Snaha o spolupráci ve vyzbrojování
- Fungování evropské technologické a průmyslové základny a trhu s výzbrojí
- Výzkum a vývoj

EU JAKO BEZPEČNOSTNÍ AKTÉR

- Malé mise – 7.000 v Bosně je zatím nejvíc
- Politický symbolismus X malý vojenský dopad
- ARTEMIS v Kongu proti povstalcům
- Námořní mise proti pirátům v Somálsku

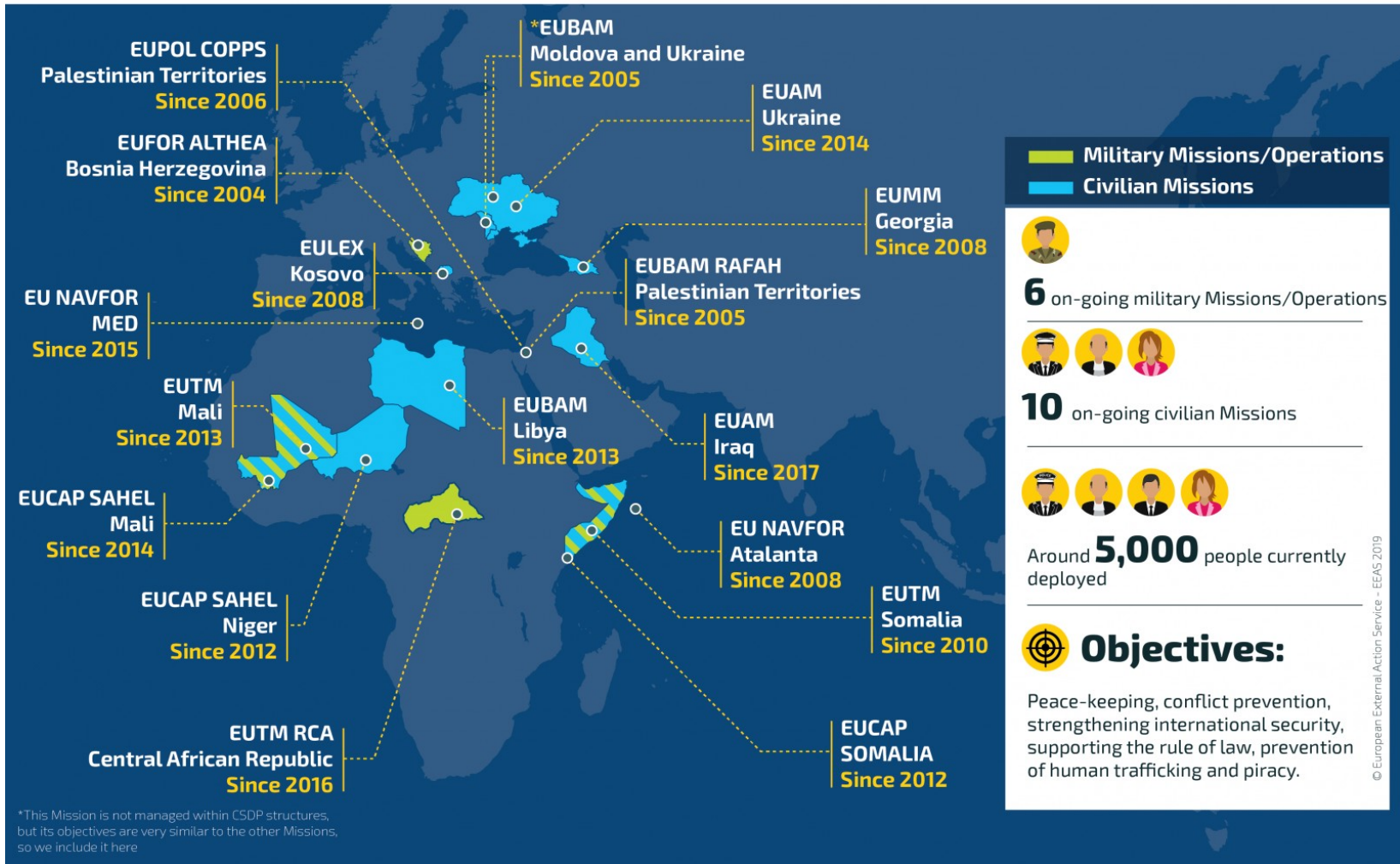
PROFIL MISE EU

- Podstatou civilní
- Malá
- Strategicky nerelevantní
- Různé typy stabilizace, rekonstrukce and nation-building
- „Civilian enablers“

EUROPEAN UNION CSDP MISSIONS AND OPERATIONS 2019

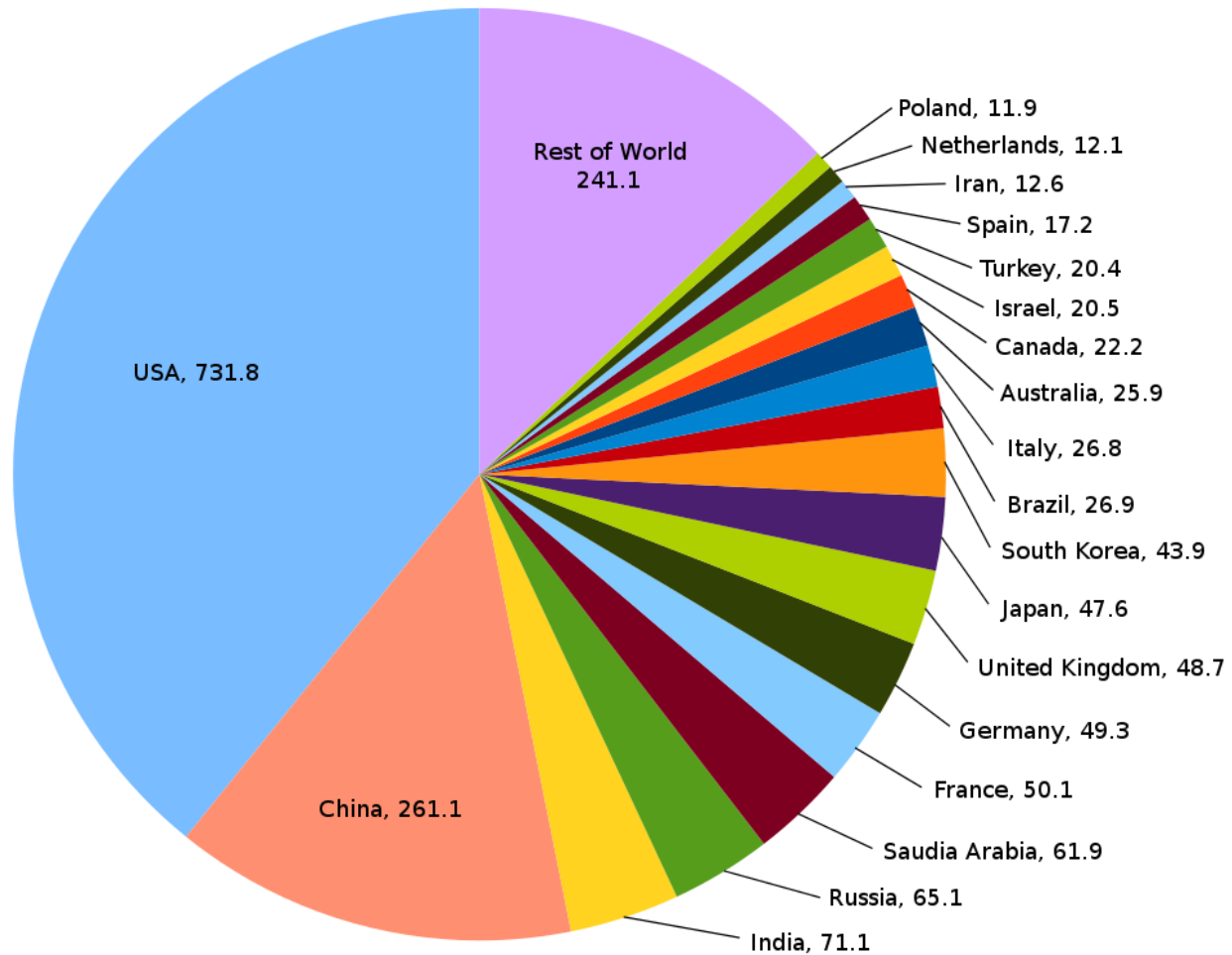
VÝDAJE NA OBRANU EU

- EU jako celek utrácí nominálně méně než polovinu obranného rozpočtu USA
- EU zahrnuje 8 z TOP20 vojenských utracečů ve světě
- Tři země utrácely 60 procent – jedna z nich ale UK a to dnes stojí mimo
- Mnoho států free riders
- Dost peněz promrháno v důsledku nedostatečné koordinace

Military Expenditures by Country

US\$ billions, 2019

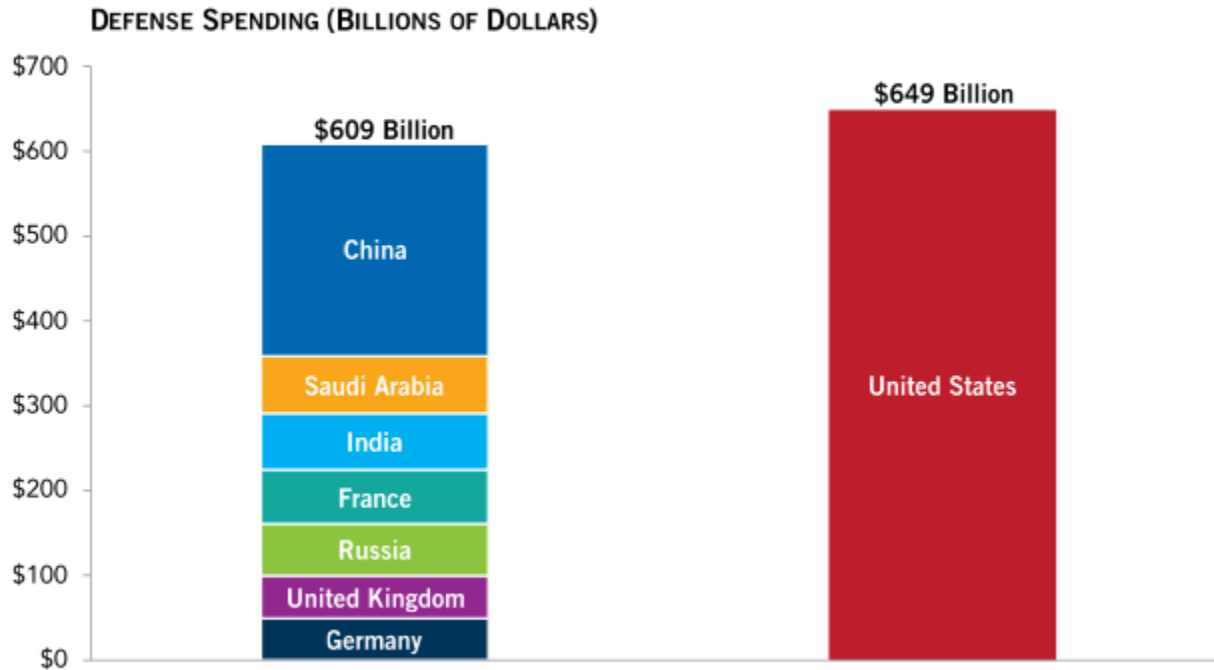
NATO Defense Expenditure

Estimated military spending of NATO countries and share of GDP in 2019 (in million U.S. dollars)

The United States spends more on defense than the next seven countries combined

SOURCE: Stockholm International Peace Research Institute, *SIPRI Military Expenditure Database*, April 2019.

NOTES: Figures are in U.S. dollars, converted from local currencies using market exchange rates. Data for the United States are for fiscal year 2018, which ran from October 1, 2017 through September 30, 2018. Data for the other countries are for calendar year 2018.

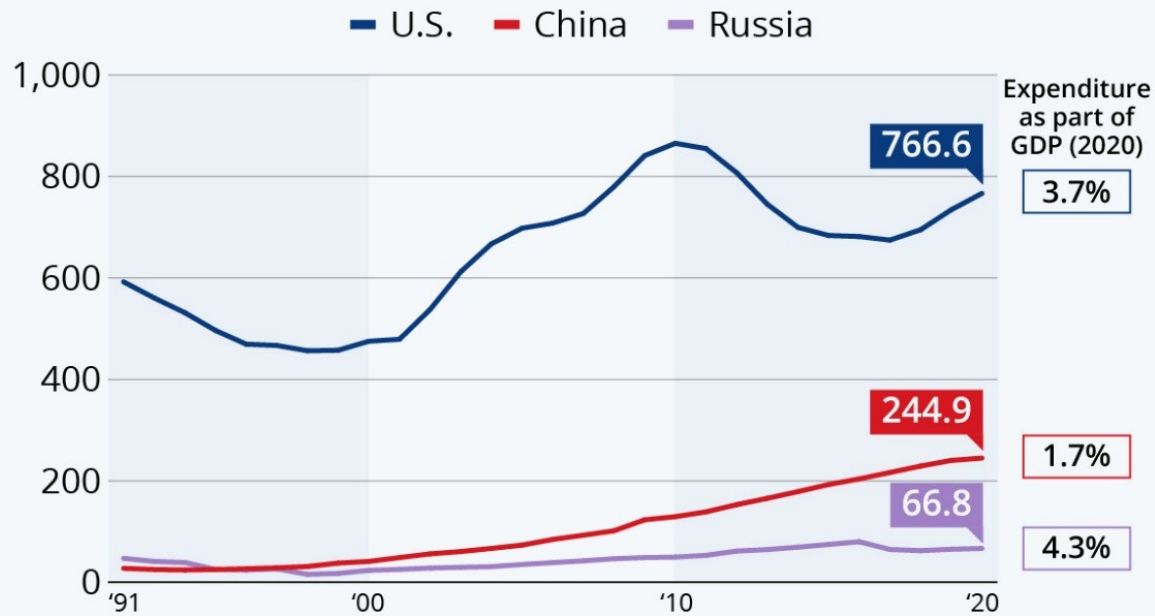
© 2019 Peter G. Peterson Foundation

PGPF.ORG

China Steps up Military Spending

Military expenditures by the U.S., China and Russia (in billion U.S. dollars)

At constant 2019 prices
Source: SIPRI

BATTLEGROUPS

- Jednotky o velikosti 1500 mužů
- Připraveny na nasazení do boje
- Úkoly omezeného rozsahu a intenzity
- Ještě nevyslány do boje

STÁLÁ STRUKTUROVANÁ SPOLUPRÁCE

- PESCO
- „Šípková Růženka“ Lisabonské smlouvy
- Vytvořena v roce 2017
- Charakter posílené spolupráce – VB, Irsko a Dánsko mimo – 2022 se Dánsko přihlásilo k vojenské spolupráci – úspěšné referendum
- Spolupracovat na cílech týkajících se úrovně investičních výdajů na obranné vybavení
- Posílení disponibility, interoperability, flexibility a schopnosti nasazení svých sil
- Založeno na různých iniciativách

PERmanent StruCTured COoperation

PRVNÍCH
17 PROJEKTŮ:

Stálá strukturovaná spolupráce

★ **Vojenská mobilita**

★ **Evropské lékařské velitelství**

★ **Středisko pro výcvikové mise EU**

★ **Kybernetické týmy
rychlé reakce CRRTs**

★ **Platforma pro sdílení informací
o kybernetických hrozbách**

★ **Evropské zabezpečené
softwarové rádio ESSOR**

★ **Evropský logistický uzel**

★ **Vývoj obrněných bojových vozidel**

★ **Operační středisko
pro reakci na krize**

**System strategického velení
a řízení pro mise SBOP ★**

**Nepřímá palebná podpora
EuroArtillery ★**

**Soubor vojenských schopností
pro pomoc při katastrofách ★**

Energetické zabezpečení operací ★

**Výcvikové certifikační středisko
pro evropské armády ★**

**Námořní systémy
pro protiminová opatření ★**

Kontrola a ochrana přístavů a pobřeží ★

**Modernizace systému
námořního sledování ★**

EVROPSKÝ OBRANNÝ FOND

- Zřízen pro období 2021-2027
- Cílem stimulace spolupráce evropského obranného průmyslu
- Pro rámové období bylo přiděleno 8 miliard eur

IDEA EVROPSKÉ ARMÁDY?

- Poprvé v 50. letech
- Po rozpadu SSSR chyběl pocit vnější hrozby
- Problém koordinace jednotlivých států
- Podporováno některými státníky – Merkelová, Sikorski
- Naposledy o ní hovořil Juncker
- Jak by fungovala? Byly by se členské státy schopné shodnout?
- Výhody? – jednotná výzbroj, jednotný výcvik, zrychlení procedur, zjednodušení transatlantické vazby

DOPADY VÁLKY NA UKRAJINĚ

- Využití nového nástroje – European Peace Facility (ten vznikl již 2021)
- Za března 2023 EU financovala poskytnutí zbraní v hodnotě 3,6 miliardy dolarů
- Následně navýšen rozpočet evropského mírového nástroje
- K tomu pomoc od jednotlivých států
- Úvahy o vytvoření nového fondu pro zbrojení
- Dá se očekávat navyšování rozpočtů
- Kolaborativní zadávání zakázek (EDIRPA)

